

Prikazi

(Surveyes, Beschprechungen, Presentazioni)

Prof. dr. sc. Marijan Ćurković,

***Osiguranje od izvanugovorne i ugovorne
(profesionalne) odgovornosti,***

Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2015., str. VIII + 274.

Tek nešto više od godine dana od objave svoje posljednje knjige, prof. dr. sc. Marijan Ćurković upravo je, u izdanju Inženjerskog biroa d.d. iz Zagreba, objavio svoju novu knjigu: *Osiguranje od izvanugovorne i ugovorne (profesionalne) odgovornosti*.

Suvremen gospodarski razvoj nezamisliv je bez postojanja osiguranja od odgovornosti. Ubrzani razvoj industrije (koji je započeo u 19. st.) imao je za posljedicu nastanak masovnih šteta trećim osobama, što je dovelo do formiranja posebnih fondova osiguranja na koje su poduzetnici prebacivali rizik odgovornosti za štetu, radi (financijske) zaštite od obveze naknade štete. Nakon što je došlo do ubrzanog razvoja prometa, isti model osigurateljske zaštite primijenjen je i na osiguranje od odgovornosti glede uporabe raznih prijevoznih sredstava (željeznica, zrakoplova, cestovnih motornih vozila itd.). Pojedina osiguranja od odgovornosti postala su obveznog karaktera jer se smatra da se time pruža najučinkovitija zaštita trećim osobama, ali i osiguranicima. U novije vrijeme, pojavom velikoga broja slobodnih profesija, a pogotovo onih koje imaju javni značaj, dolazi i do razvoja osiguranja od profesionalne odgovornosti, pružajući njihovim nositeljima zaštitu od odgovornosti za štetu koju mogu prouzročiti obavljanjem svoje profesije. Za pojedine profesije zaključen je ugovor o osiguranju od

profesionalne odgovornosti preduvjet je njihova obavljanja. Međutim, i tamo gdje nije propisana obveza njegova ugovaranja, osiguranje od odgovornosti smatra se normalnim i prihvatljivim načinom zaštite osiguranika od mogućih šteta (npr. osiguranje od odgovornosti liječnika, vlasnika/korisnika zgrada, osiguranje privatne odgovornosti iz svakodnevnih životnih odnosa, i sl.).

Prema predmetu osiguranja, ugovor o osiguranju se tradicionalno dijeli na ugovor o osiguranju imovine i na ugovor o osiguranju osoba, a ugovor o osiguranju od odgovornosti tradicionalno se smatra kao podvrsta ugovora o osiguranju imovine. Navedena je podjela prihvaćena i u Zakonu o obveznim odnosima (NN, br. 35/05., 41/08. i 125/11.) Zbog niza specifičnosti koje zahtijevaju posebna znanja, u posljednje vrijeme ugovor o osiguranju od odgovornosti često se svrstava u posebnu, odvojenu vrstu ugovora o osiguranju (tzv. tripartitna podjela ugovora o osiguranju). Stoga je svrha ove knjige omogućiti upoznavanje s osnovama osiguranja od odgovornosti, koje se kao što vidimo iz naslova knjige dijeli na osiguranje ugovorne i izvanugovorne odgovornosti. Ovdje napominjemo kako je u Zakonu o obveznim odnosima ugovor o osiguranju od odgovornosti zastupljen svega s dva zakonska članka (964 i 965). Takva podnormiranost instituta nužno dovodi do pojedinih otvorenih pitanja u praksi,

a na koje se odgovore može naći u ovoj knjizi.

O osiguranju od odgovornosti dosta se pisalo u hrvatskoj pravnoj književnosti. Međutim, ova knjiga daje na jednom mjestu prvi sustavni prikaz čitave problematike o ugovoru o osiguranju od odgovornosti te njegovih posebnosti u odnosu na ostale ugovore o osiguranju. Kako je osiguranje odgovornosti (doista) široka materija, iz ove knjige izostavljeni su ugovori o obveznim osiguranjima od odgovornosti u cestovnom prometu (ovu je materiju prof. dr. sc. Marijan Ćurković sustavno obradio u knjigama: *Obvezna osiguranja u prometu*, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2007., i *Komentar Zakona o obveznim osiguranjima u prometu*, Inženjerski bio d.d., Zagreb, 2013.), kao i odgovornost za pomorsku i zračnu djelatnost koje zahtijevaju poseban pristup.

Sama knjiga podijeljena je u tri djela. U prvom dijelu iznosi se općenito o osiguranju od odgovornosti za štetu. Ovdje se razmatraju opći pojmovi osiguranja od odgovornosti te njegova veza s pravilima o odgovornosti za štetu. Posebno se obrađuje razlika između osiguranja od javne/opće odgovornosti i osiguranje od privatne/ugovorne odgovornosti. U drugom dijelu knjige izlaže se materija o ugovoru o osiguranju od odgovornosti na način da se svaki element tog ugovora detaljno obrazlaže (stranke, osiguranik, treće osobe, predmet, osigurani rizik i slučaj, osigurana svota itd.). Pored toga detaljno se prikazuju prava i obveze stranaka iz ugovora o osiguranju od odgovornosti, sklapanje ugovora, te pojedine specifične klauzule koje nalazimo u uvjetima osiguranja od odgovornosti (klauzula prepuštanja vođenja postupka, klauzula

o zabrani priznanja odštetnog zahtjeva, klauzule o isključenju rizika, teritorijalna primjena uvjeta i dr.). Treći dio knjige odnosi se na posebna osiguranja od odgovornosti za štetu. Ovdje se daje pregled oko trideset vrsta osiguranja od odgovornosti koja trenutno postoje u Hrvatskoj od kojih su neka obvezna, a neka dobrovoljna.

Knjiga je opremljena popisom literature, stvarnim kazalom i popisom kratica. Posebno je značajno spomenuti iznimno opširan popis recentne literature koja je korištena u pisanju knjige, a u kojem su djela navedena na hrvatskom, slovenskom, njemačkom, francuskom, talijanskom i engleskom jeziku.

Autorov jezik i stil pisanja knjige je jednostavan i pitak, tekst se brzo čita, a njegov smisao se lako uočava i razumije.

Knjiga je namijenjena svakome zainteresiranome tko se želi dublje baviti problematikom osiguranja od odgovornosti, ali prije svega pravnicima praktičarima: djelatnicima osiguravajućih društava i ostalih subjekata tržišta osiguranja, sucima, odvjetnicima. Zbog svog znanstvenog pristupa knjiga je namijenjena i pravnim znanstvenicima, studentima poslijediplomskih studija te kao dodatna literatura studentima diplomskih/preddiplomskih studija pri izradi seminarskog, diplomskog ili završnog rada.

Na kraju preostaje autoru čestitati na objavi ove knjige, koja predstavlja iznimno vrijedan doprinos razvoju prava osiguranja u Hrvatskoj, ali i šire.

Doc. dr. sc. Loris Belanić
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci